

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМ'ЮНІТІ ЧЛЕНІВ СІМЕЙ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

Мирослав Дутчак

доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, професор кафедри оздоровчо-рекреаційної рухової активності Національного університету фізичного виховання і спорту України (м.Київ, Україна), mdutchak@uni-sport.edu.ua

Ілона Залойло

викладачка кафедри оздоровчо-рекреаційної рухової активності Національного університету фізичного виховання і спорту України (м.Київ, Україна), ilonazaloilo@gmail.com

Вступ. Сучасна оздоровчо-рекреаційна рухова активність визначається як ключовий чинник здорового способу життя, що сприяє відновленню працездатності, підвищенню функціональних можливостей організму людини, зниженню ризику розвитку хронічних захворювань, запобіганню депресії, підвищенню стресостійкості, оптимізації фізичної підготовленості, активному дозвіллю та поліпшенню якості життя [1].

В умовах сьогодення відзначається негативний вплив російсько-української війни на фізичне та психічне здоров'я не тільки військовослужбовців, які безпосередньо беруть участь у бойових діях, а й на членів їхніх сімей [3].

Виявлено, що суб'єктні психологічні особливості комунікативної поведінки дружин комбатантів проявляються, зокрема й у збільшенні частоти звернень за допомогою із психоемоційних питань до неформальних інстанцій (друзі, громадські організації, волонтери, спільноти дружин) [2].

У цьому аспекті доцільно відмітити зростаючу роль для членів сімей учасників бойових дій ком'юніті як спільноти людей, об'єднаних спільними цілями, цінностями та інтересами, а саме встановлено позитивний вплив комп'юніті стосовно підвищення рівня залученості до активного дозвілля [4].

Водночас аналіз наукової літератури та інформаційних ресурсів мережі Інтернет засвідчує, що розв'язання проблеми формування та функціонування ком'юніті членів сімей учасників бойових дій на основі оздоровчо-рекреаційної рухової активності є своєчасним та потребує спеціального наукового дослідження для отримання нових знань та їх подальшого впровадження в практику.

Мета: обґрунтувати гіпотезу, основні завдання та очікувані результати подальшого вивчення особливостей формування та функціонування оздоровчо-рекреаційного ком'юніті членів сімей учасників бойових дій.

Методи дослідження: теоретичний аналіз наукової літератури, інформаційних ресурсів мережі Інтернет та документальних матеріалів; системний аналіз; структурно-функціональний аналіз.

Результати дослідження. Аналіз наукової літератури та інформаційних ресурсів мережі Інтернет засвідчує, що ком'юніті мають значні потенційні можливості для успішного вирішення низки соціально-гуманітарних проблем різних осіб, передусім тих, які знаходяться в умовах підвищеного стресового впливу. З іншого боку загальновідомою є ефективність оздоровчо-рекреаційної рухової активності. На цій основі нами висунута наукова гіпотеза про те, що раціонально сформоване та функціонуюче оздоровчо-рекреаційне комп'юніті членів сімей учасників бойових дій сприятиме покращенню їхнього фізичного, психоемоційного стану та загалом якості життя.

З метою перевірки вказаного припущення необхідним видається вирішення таких завдань подальших наукових досліджень: узагальнити положення літературних джерел, інформаційних ресурсів мережі Інтернет, зарубіжний та вітчизняний досвід роботи з питань використання оздоровчо-рекреаційної рухової активності для формування та функціонування ком'юніті членів сімей учасників бойових дій; оцінити показники рухової активності, фізичного, психоемоційного стану та якості життя членів сімей учасників бойових дій, а також визначити взаємозв'язок між цими показниками;

обґрунтувати та розробити модель формування та функціонування оздоровчо-рекреаційного ком'юніті членів сімей учасників бойових дій; здійснити експериментальну перевірку ефективності реалізації моделі формування та функціонування оздоровчо-рекреаційної ком'юніті для покращення фізичного, психоемоційного стану та якості життя членів сімей учасників бойових дій.

Очікувана наукова новизна результатів запланованих досліджень: вперше буде обґрунтовано модель формування та функціонування оздоровчо-рекреаційного ком'юніті для покращення фізичного, психоемоційного стану та якості життя членів сімей учасників бойових дій; структурними елементами вказаної моделі будуть: принципи; мета та цілі; завдання та основні заходи з їх виконання; ресурсне забезпечення; моніторинг результатів; уперше буде охарактеризовано сукупність проблем та очікувань членів сімей учасників бойових дій, що спонукають їх до об'єднання в оздоровчо-рекреаційне ком'юніті; будуть доповнені дані про особливості рухової активності, фізичного, психоемоційного стану та якості життя членів сімей учасників бойових дій; набудуть подальшого розвитку теоретичні положення про особливості залучення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення та моделювання спеціальних ком'юніті членів сімей учасників бойових дій.

Практична значущість отриманих результатів полягатиме у розробці та впровадженні рекомендацій у практику роботи структурних підрозділів з питань ветеранської політики місцевих державних адміністрацій, відповідних громадських об'єднань, суб'єктів вітчизняної системи оздоровчого фітнесу та у процес підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра фізичної культури і спорту, а також в систему підвищення кваліфікації та неформальної освіти.

Передбачається, що використання отриманих результатів дослідження сприятиме збільшенню кількості оздоровчо-рекреаційних ком'юніті для покращення якості життя членів сімей учасників бойових дій у сучасних реаліях та створенню відповідного досвіду щодо ефективності залучення осіб до оздоровчо-рекреаційної рухової активності, формування, задоволення та утримання відповідного інтересу різних груп населення, а також позитивно впливатиме на якість вищої освіти з фізичної культури і спорту.

Висновки. Дослідження проблематики формування та функціонування оздоровчо-рекреаційного ком'юніті членів сімей учасників бойових дій є своєчасним і перспективним. Визначено наукову гіпотезу та завдання таких досліджень, очікувану наукову новизну і практичне значення.

Джерела та література:

1. Андрєєва О., Дутчак М., Благій О. Теоретичні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020. №2. С.59-66.

2. Умеренкова Н. Психологічні особливості комунікативної поведінки дружин у сім'ях комбатантів: дис. ... канд.психолог.наук : 19.00.05. Київ, 2021. 370 с.

3. Юрценюк О., Сумарюк Б. Вплив війни на психічне здоров'я українців: чинники формування невротичних та стрес-асоційованих психічних розладів. Сучасний стан питання. // Науково-практичний журнал Івано-Франківського національного медичного університету Art of Medicine. 2023. №2. С.248-251.

4. Heinrich M.Katie, Kurtz K. Brady, Patterson M., Crawford A. Derek, Barry Adam Incorporating a Sense of Community in a Group Exercise Intervention Facilitates Adherence // Health Behavior Research. 2022. Vol. 5: No. 3. URL: <https://newprairiepress.org/hbr/vol5/iss3/1/> (дата звернення 23.02.2024).